

Бюджет - 2025

Короткий обзор

Бюджетний процес - 2025

- **28 червня 2024** – КМУ схвалив Бюджетну декларацію на 2025-2027 роки (*прогнозні макроекономічні і соціального розвитку, прогноз доходів, дефіцит, граничні показники видатків та надання кредитів*)
- **13-14 вересня 2024** – КМУ схвалив та направив ВРУ проект ДБУ-2025 (*законопроект #12000*)
- **29 жовтня 2024** – Бюджетний комітет ВРУ розглянув 2098 пропозицій та зауважень до законопроекту та підготував узагальнені пропозиції та рекомендації (*проект бюджетних висновків*)
- **31 жовтня 2024** – ВРУ затвердив бюджет у 1-му читанні та направив бюджетні висновки КМУ (*Бюджетні висновки - постанова ВРУ #12000/П*)
- **8-9 листопада 2024** – КМУ схвалив та направив ВРУ проект ДБУ-2025 підготовлений на 2-ге читання
- **18 листопада 2024** – Бюджетний комітет ВРУ розглянув законопроект та запропонував внести окремі уточнення (*висновки Бюджетного комітету до 2-го читання*)
- **19 листопада 2024** – ВРУ затвердила бюджет з урахуванням пропозицій Бюджетного комітету у другому читанні та в цілому (*257 голосів*)
- **28 листопада 2024** – Закон про ДБУ-2025 підписав Президент (*#4059-IX*)

Макроекономічні показники

- Для розрахунку показників ДБУ-2025 використовувався макроекономічний прогноз, який передбачає **обережні оцінки** як щодо підсумків поточного року, так і темпів відновлення економіки у наступному році з врахуванням наявного рівня **безпекових ризиків**

Показник	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах; млрд грн)	5460	5191	6538	7485	8466	10123	11783
Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах; млрд дол. США)	200,1	160,5	178,8	188,4	188,1	217,7	253,9
Зміна реального ВВП (у % до попереднього року)	3,4	-29,1	5,3	3,5	2,7	7,5	6,2
Доходи державного бюджету (у % ВВП)	23,8	34,4	40,9	25,5	27,6	27,2	26,6
Видатки державного бюджету (у % ВВП)	27,3	52,1	61,4	49,9	46,5	37,4	33,2
Дефіцит державного бюджету (у % ВВП)	4,5	28,8	30,8	24,7	19,4	10,3	6,7
Державний борг (у % ВВП)	43,3	71,6	79,4	103,3	97,0	-	-
Індекс споживчих цін (у середньому до попереднього року, %)	109,4	120,2	112,9	105,4	109,7	109,9	108,0
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року, %)	110	126,6	105,1	107,9	109,5	110,4	105,9
Офіційний курс гривні щодо долару США (середній за період, грн)	27,3	32,3	36,6	39,9	45,0	46,5	46,4
Сальдо торговельного балансу (млрд дол. США)	-2,7	-18,7	-37,7	-41,0	-40,7	-27,3	-21,1

Номінальний та реальний ВВП

- Очікується, що ВВП у 2024 році продовжить **відновлювальний тренд**, і за підсумками року зросте на 3,5%, що дещо менше прогнозу, врахованого при розрахунках бюджету (планувалось 4,6% у річному вимірі)
- За підсумками 2025 року прогнозується **продовження поступового відновлення економіки** – зростання реального ВВП на рівні 2,7%

Джерело: Держстат та Мінекономіки

Примітка: прогнозні дані починаються з 2024 року

Інфляція

- Наведені прогностні показники 2024 – 2027 років є оцінкою здійсненою у режимі реального часу із **значним ступенем невизначеності**
- За підсумком 2025 року очікується, що споживча **інфляція зростає** до 9,7% у середньому до попереднього року. У 2026-2027 роках прогнозується ІСЦ на рівні 9,9% та 8,0% відповідно

Джерело: Держстат та Мінекономіки

Примітка: прогностні дані починаються з 2024 року

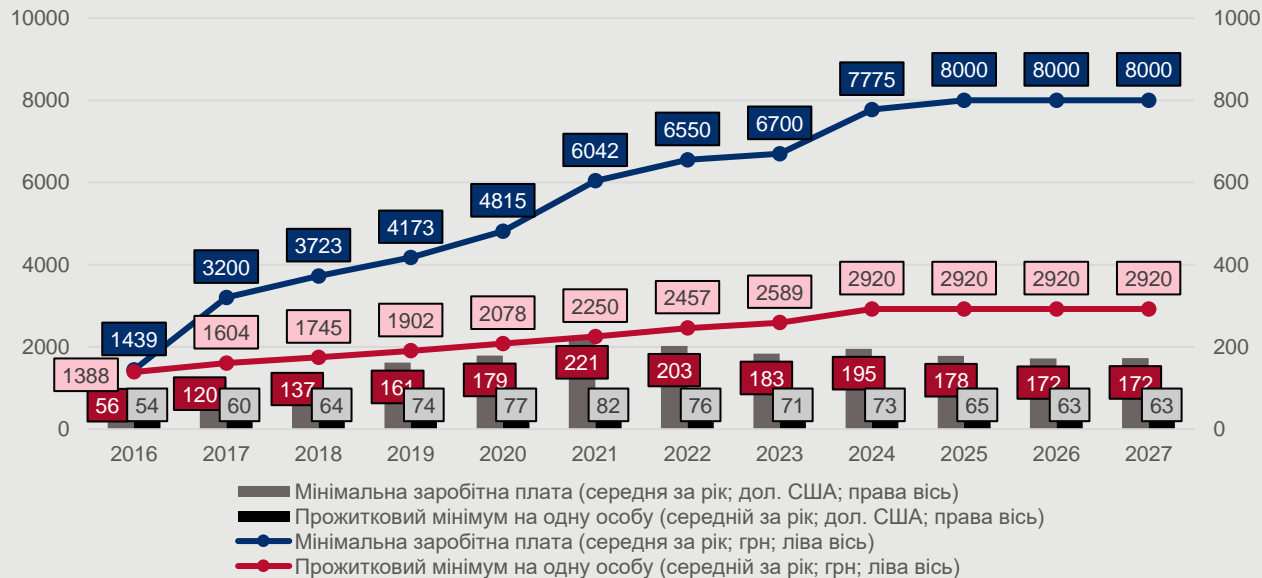
Соціальні стандарти

- Прогнозні розміри мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та рівня забезпечення прожиткового мінімуму на 2025-2027 роки **встановлено на рівні 2024 року**
- Усі соціальні виплати, які розраховуються на базі мінімальних соціальних стандартів не будуть зростати, що призведе до **суттєвого погіршення матеріального забезпечення незахищених верств населення**

Показник	2023	2024	2025	2026	2027
Прожитковий мінімум на одну особу, грн	2589	2920	2920	2920	2920
Прожитковий мінімум на дітей віком до 6 років, грн	2272	2563	2563	2563	2563
Прожитковий мінімум на дітей віком від 6 до 18 років, грн	2833	3196	3196	3196	3196
Прожитковий мінімум на працездатних осіб, грн	2684	3028	3028	3028	3028
Прожитковий мінімум на осіб, які втратили працездатність, грн	2093	2361	2361	2361	2361
Мінімальна заробітна плата, грн	на місяць:	на місяць:	на місяць:	на місяць:	на місяць:
	6700	з 1 січня – 7100	8000	8000	8000
		з 1 квітня – 8000			
	за годину:	за годину:	за годину:	за годину:	за годину:
	40,46	з 1 січня – 42,60	48,00	48,00	48,00
		з 1 квітня – 48,00			

Динаміка мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму

- На 2025 рік передбачено видатки на встановлення мінімальної заробітної плати у розмірі 8000 грн, що становитиме **178 дол США**, прожиткового мінімуму на одну особу на місяць – 2920 грн (**65 дол США**)

Джерело: Мінфін, Мінекономіки та НБУ

Примітка: прогнольні дані починаються з 2024 року

ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ БЮДЖЕТУ 2025

Пріоритети бюджетної політики - 2025

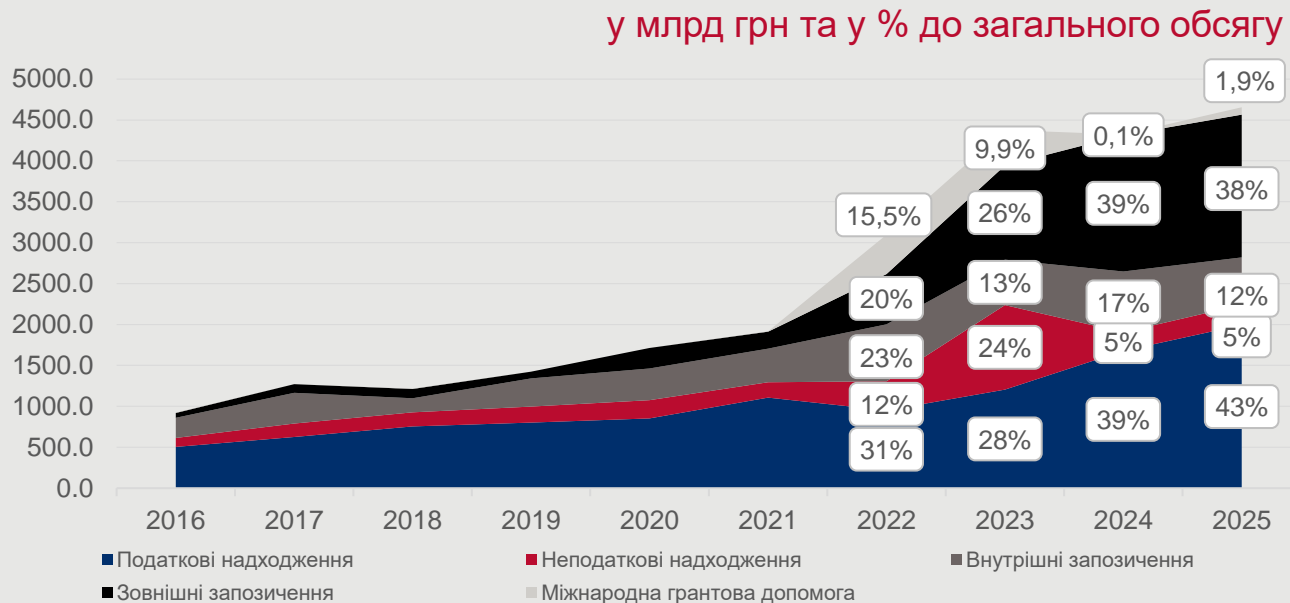
Баланс бюджету

- Дефіцит бюджету заплановано у сумі 1640,6 млрд грн, що становить 19,4 % ВВП. Водночас це **менше ніж було у 2023 - 2024 роках**
- На 2025 рік **41,3% витрат не забезпечені доходами бюджету** і потребують залучення додаткових коштів (у 2024 році – 49,1%)

Показник	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Доходи (план), млрд грн	1 206,7	1 553,0	1 416,4	1 911,5	2 327,1	2 757,1	3 130,9
Видатки (план) млрд грн	1 444,3	3 037,0	3 393,0	3 736,6	3 929,1	3 788,1	3 912,5
Кредитування (план) млрд грн	9,0	13,2	33,8	20,9	38,7	15,8	6,9
Дефіцит (план), млрд грн	246,6	1 497,2	2 010,4	1 846,1	1 640,6	1 046,8	788,5

Джерела фінансування

- Надходження до державного бюджету на 2025 рік заплановано у сумі 4652,8 млрд грн, що **на 7,7% більше** ніж заплановано на 2024 рік
- На 2024 рік податкові надходження очікуються на рівні лише 39% надходжень бюджету і на 2025 рік заплановані на рівні 43%. Водночас, **значно зросли обсяги зовнішніх запозичень**

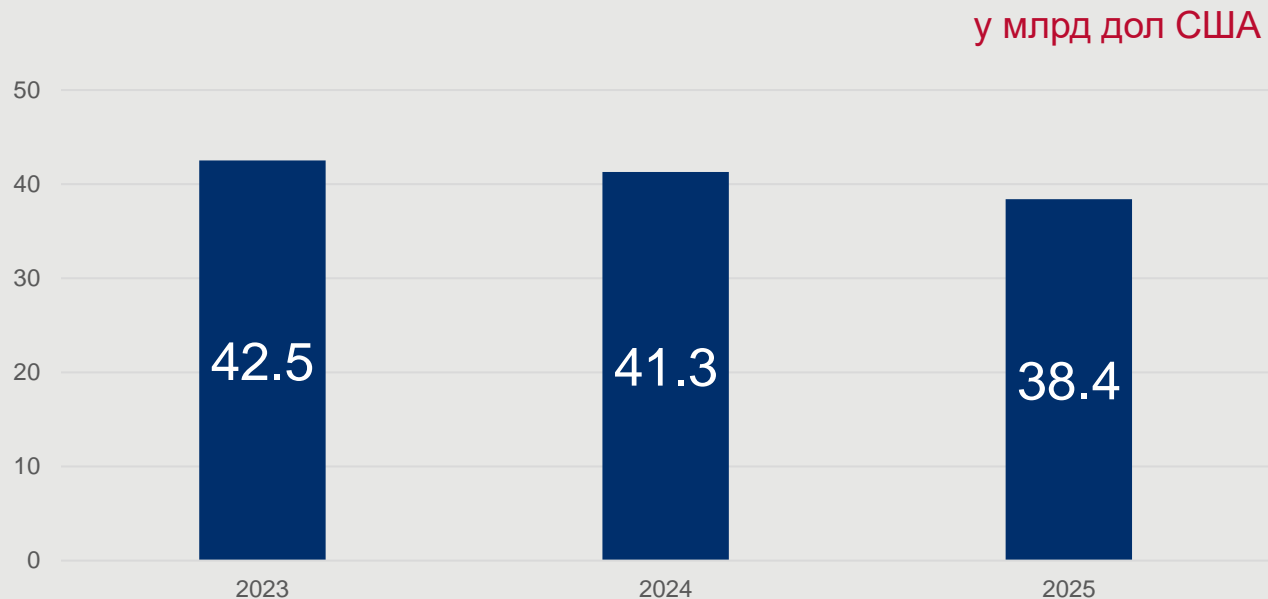

Джерело: розраховано на основі даних <https://openbudget.gov.ua/> та Мінфіну

Примітка: прогнозні дані починаються з 2024 року

Потреба у зовнішньому фінансуванні

- У 2025 році Україна потребує 38,4 млрд доларів **зовнішніх надходжень** для фінансування бюджету, що **на 7,0% менше** ніж заплановано на 2024 рік
- Кошти надійдуть за програмою **Ukraine Facility**, програмою «Extraordinary Revenue Acceleration for Ukraine (ERA)», від **МВФ** та від урядів **країн-партнерів**

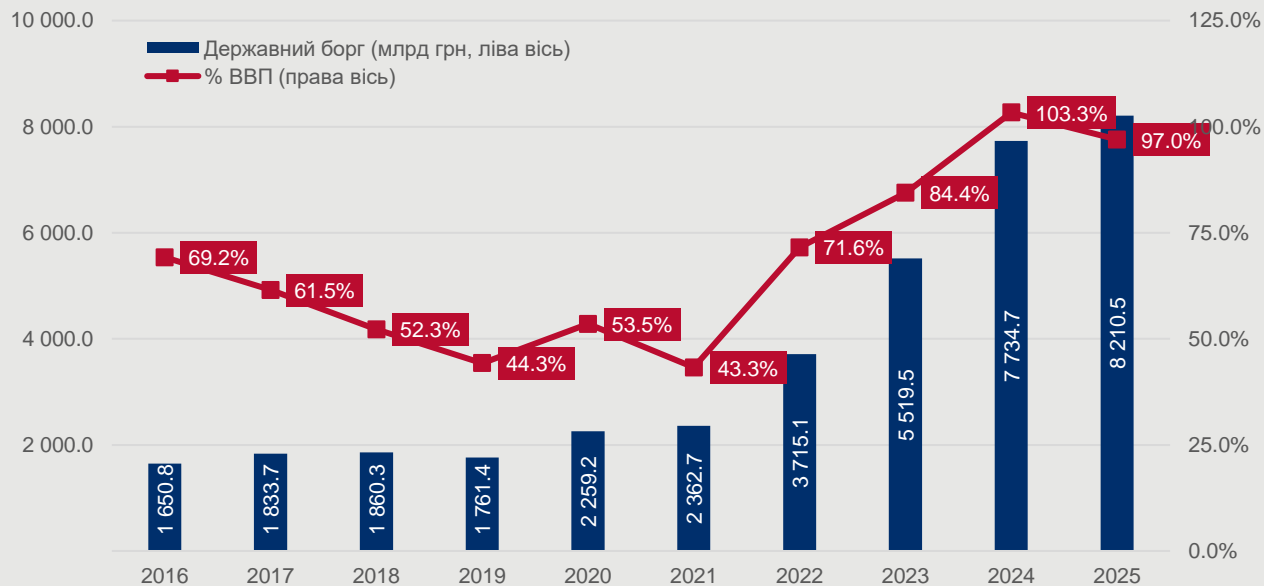

Джерело: за даними Мінфіну

Примітка: прогнозні дані починаються з 2024 року

Державний борг

- У 2025 році прогностичний граничний обсяг **державного боргу** (без урахування гарантованого боргу), обрахований у національній валюті, складе 8 210,5 млрд грн та **становитиме 97,0%** від ВВП
- На **погашення боргу** буде спрямовано 691,4 млрд грн, а на **витрати бюджету** – 3967,8 млрд грн

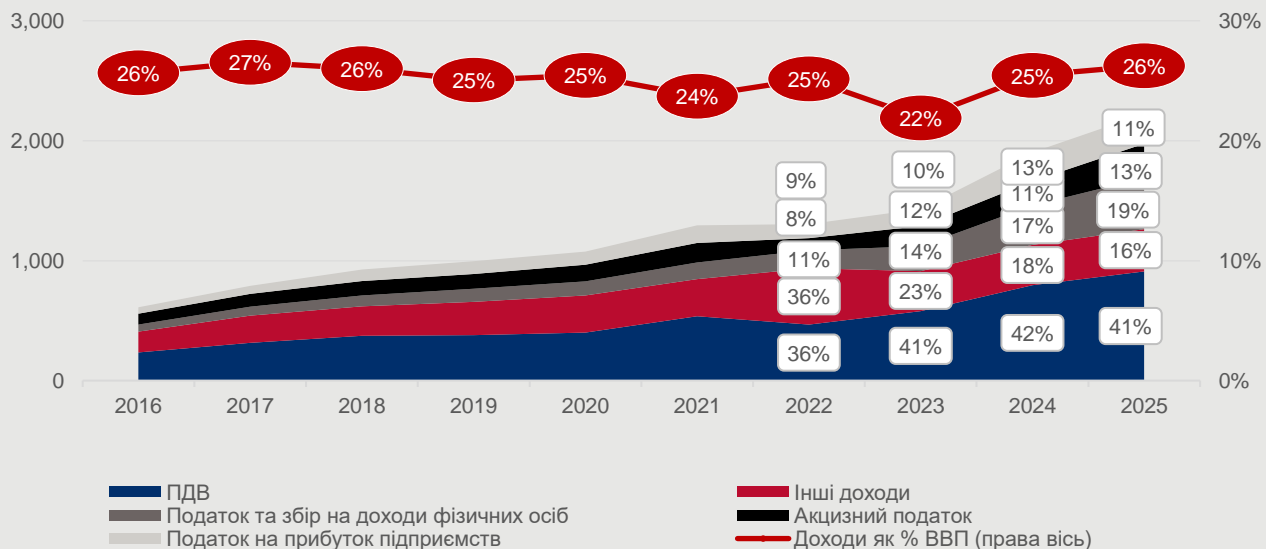
Джерело: Мінфін, Мінекономіки та Держстат

Примітка: прогностичні дані починаються з 2024 року

Структура доходів

- На 2025 рік продовжили зарахування ПДФО військовослужбовців у повному обсязі до державного бюджету (+110 млрд грн)
- 10 жовтня 2024 року ВРУ затвердила законопроект №11416-д (28 листопада 2024 року підписано Президентом України), який передбачає суттєве **підняття ставок податків та зборів (+140 млрд грн)**

у млрд грн, у % від загального обсягу та у % до ВВП

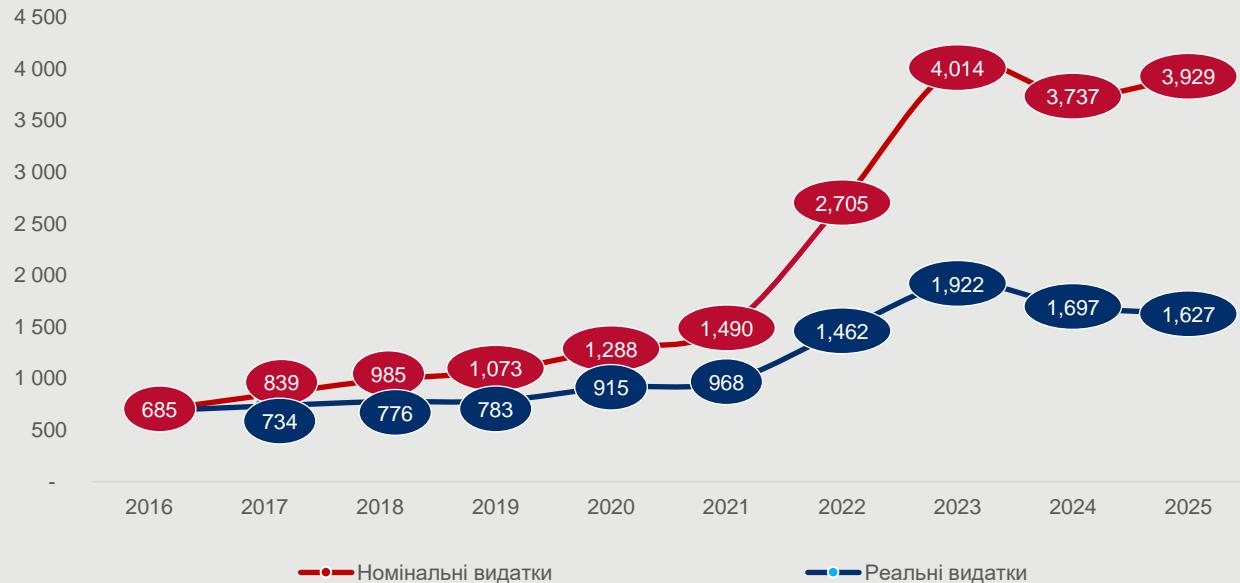
Джерело: розраховано на основі даних <https://openbudget.gov.ua/>, Мінекономіки та Держстату

Примітка: прогностичні дані починаються з 2024 року

Номінальні та реальні видатки

у млрд грн, базовий рік – 2016

- На 2025 рік заплановано видатки у сумі 3 929,1 млрд грн, що на 192,4 млрд грн або на 5,2 % **більше ніж заплановано на 2024 рік**
- **Реальні видатки** порівняно з даними 2024 року **скоротяться на 4,1%**

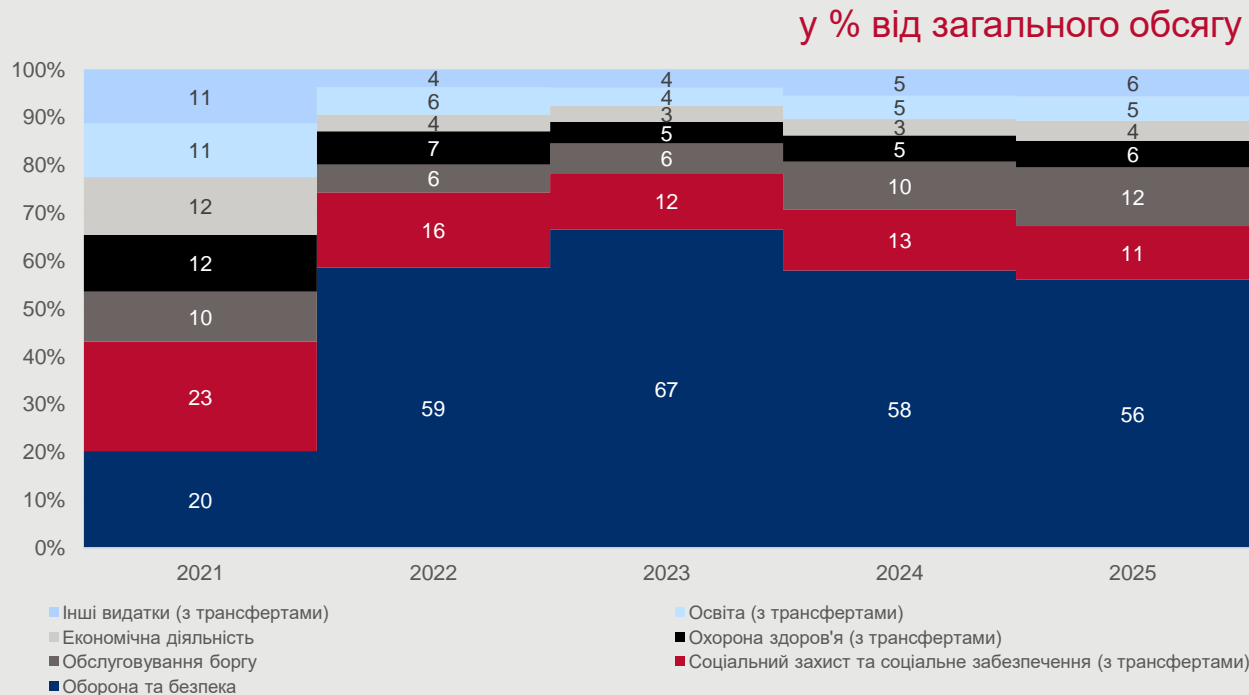

Джерело: розраховано на основі даних <https://openbudget.gov.ua/>, Мінфіну та Держстату

Примітка: прогностні дані починаються з 2024 року, реальні видатки в приведених цінах 2016 року

Структура видатків

- Понад 56% видатків бюджету заплановано у 2025 році спрямувати на **оборону та безпеку** (у 2024 році їх частка за планом становить 58%)
- Другими за обсягом є видатки на **обслуговування боргу** (12% усіх видатків) та **соціальний захист та соціальне забезпечення** (11% усіх видатків)

Джерело: розраховано на основі даних <https://openbudget.gov.ua/> та Мінфіну

Примітка: прогностичні дані починаються з 2024 року

Програми підтримки з державного бюджету

29,6 млрд грн
Резервний фонд

18 млрд грн
Фонд розвитку підприємництва
(5-7-9%)

12,6 млрд грн
Розвиток мережі та утримання автомобільних
доріг загального користування

4 млрд грн
Компенсація за пошкоджене/знищене внаслідок
бойових дій житло

3 млрд грн
Фонд розвитку інновацій

1,75 млрд грн
Державний фонд декарбонізації та
енергоефективної трансформації

1,4 млрд грн
Надання грантів бізнесу

1 млрд грн
Гуманітарне розмінування земель

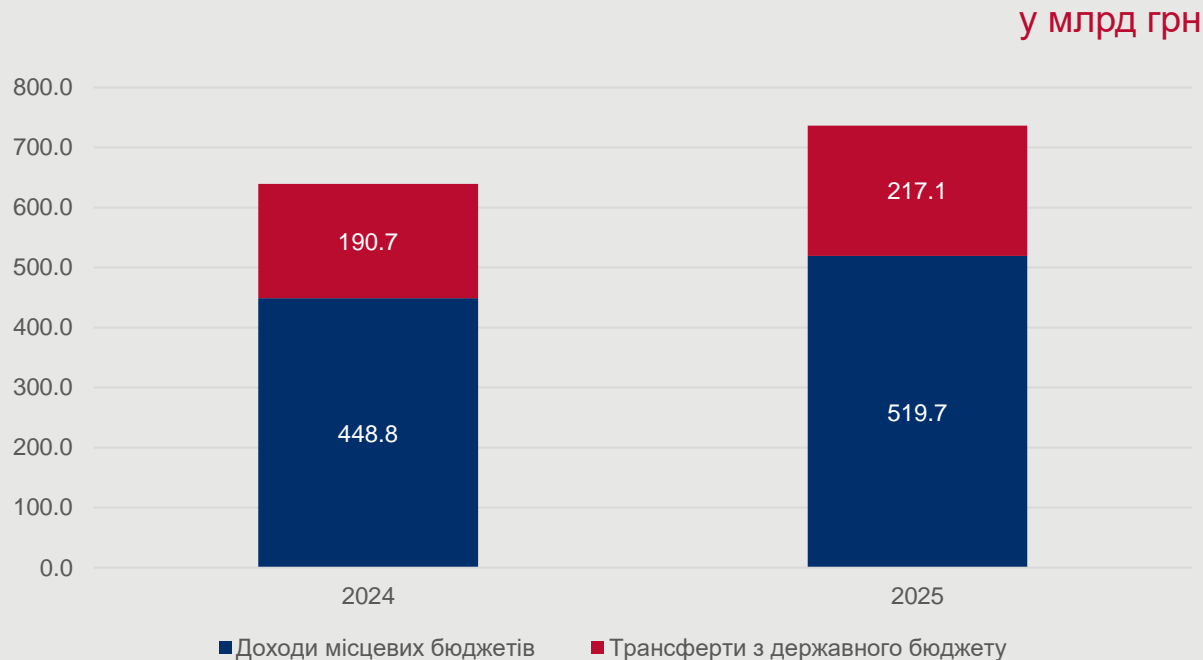
1 млрд грн
Державний фонд регіонального розвитку

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ

Ресурс місцевих бюджетів

- Ресурс місцевих бюджетів на 2025 рік за прогнозом Мінфіну становитиме 736,8 млрд грн, що на **15,2% більше плану 2024 року**
- У 2025 році пропонується продовжити спрямування **64% ПДФО інших платників податку** (без урахування ПДФО військовослужбовців) до бюджетів територіальних громад, як було у 2022-2024 роках (**+12,2 млрд грн**)

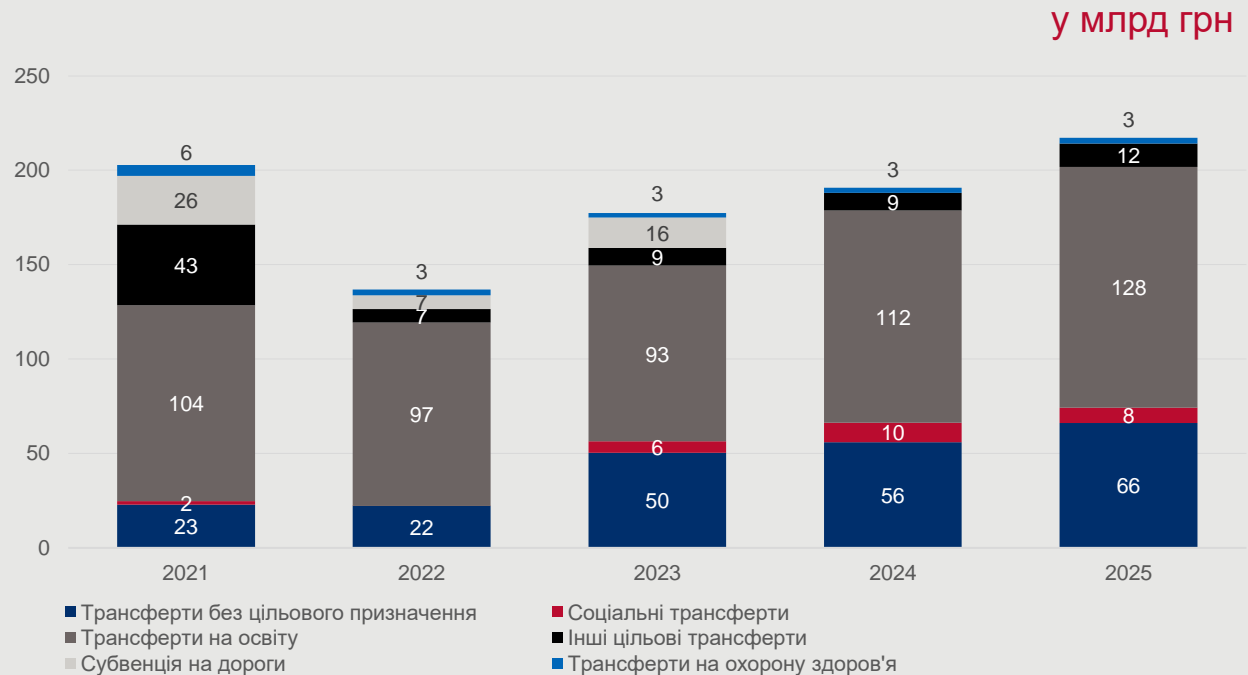

Джерело: розраховано на основі даних <https://openbudget.gov.ua/> та Мінфіну

Примітка: прогнозні дані починаються з 2024 року

Міжбюджетні трансферти

- На 2025 рік заплановано фінансування **34 видів** субвенцій та дотацій з державного бюджету місцевим
- Обсяг міжбюджетних трансфертів, який заплановано спрямувати місцевим бюджетам у 2025 році становить 217,1 млрд грн, що **на 26,4 млрд грн або на 13,8% більше ніж заплановано у 2024 році**

Джерело: розраховано на основі даних <https://openbudget.gov.ua/> та Мінфіну

Примітка: прогностичні дані починаються з 2024 року

Основні напрями спрямування міжбюджетних трансфертів

103,2 млрд грн (на рівні 2024 року)
Освітня субвенція

12 млрд грн (нова програма 2025 року)
на здійснення доплат педагогічним працівникам
закладів загальної середньої освіти

36,5 млрд грн (+5,1 млрд грн до 2024 року)
Додаткова дотація для здійснення
повноважень ОМС що зазнали негативного
впливу у зв'язку з повномасштабною
збройною агресією

5 млрд грн (+0,5 млрд грн до 2024 року)
на реалізацію проектів в рамках Програми з
відновлення України

25,5 млрд грн (+4,4 млрд грн до 2024 року)
Базова дотація

2,9 млрд грн (-0,9 млрд грн до 2024 року)
на забезпечення діяльності фахівців із супроводу
ветеранів війни

18,7 млрд грн (нові програми 2025 року)
Субвенції на реалізацію публічних інвестиційних
проектів

1 млрд грн (нова програма 2025 року)
бюджету Харківської територіальної громади на
аварійно-відновлювальні роботи житлово-
комунальної сфери

Негативний вплив на місцеві бюджети

- ПДФО з військовослужбовців зараховуватиметься до доходів держбюджету (у 2022 році та січні-вересні 2023 року 64% цих коштів було спрямовано до бюджетів територіальних громад та 15% до обласних бюджетів). У 2025 році втрати місцевих бюджетів становитимуть 110 млрд грн
- Обсяг фонду ліквідації наслідків збройної агресії не визначено (17,0 млрд грн у 2022 році, 35,5 млрд грн у 2023 році та 2,9 млрд грн у 2024 році)
- Реверсна дотація в сумі 15,2 млрд грн буде перерахована до державного бюджету з місцевих бюджетів, крім прифронтових громад (у 2024 році в місцевих бюджетах залишилася реверсна дотація в сумі 14,1 млрд грн)
- Кошти субвенції на дітей з особливими освітніми потребами та освітньої субвенції між місцевими бюджетами не розподілені. Розподіл буде здійснено протягом 2025 року за рішенням КМУ
- Залишок 2024 року субвенції на дітей з особливими освітніми потребами та освітньої субвенції буде вилучено з місцевих бюджетів. Міністерство освіти за погодженням з КМУ здійснить подальший перерозподіл цих коштів між місцевими бюджетами
- Субвенція на будівництво, реконструкцію та ремонт автомобільних доріг не передбачена (у першому читанні було заплановано 6,6 млрд грн)
- Субвенція на компенсацію різниці в тарифах на комунальні послуги не передбачена (у першому та другому читанні від КМУ було заплановано 12,2 млрд грн)

Позитивний вплив на місцеві бюджети

- Єдиний податок у повному обсязі залишиться в бюджетах територіальних громад (у Бюджетних висновках ВРУ була пропозиція частину єдиного податку з юридичних осіб та сільгоспвиробників вилучати до державного бюджету)
- 64% ПДФО (крім військовослужбовців), як і в 2022-2024 роках, надходитимуть до бюджетів територіальних громад (з додаткових 4% ПДФО у 2025 році громади отримають понад 12,2 млрд грн)
- Заплановані міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам становлять 217,1 млрд грн, що на 26,4 млрд грн більше, ніж у 2024 році
- Заплановано державний фонд регіонального розвитку у розмірі 1,0 млрд. грн. Ці кошти мають бути спрямовані на реалізацію державних інвестиційних проектів

ВИСНОВКИ

- Пріоритети, закладені у державному бюджеті України на 2025 рік суттєво не змінилися, порівняно з Бюджетом 2024: і надалі пріоритетом є фінансування оборони та безпеки
- Дефіцит державного бюджету очікується на рівні 1,6 трлн грн, що становитиме 19,4% ВВП. Як наслідок, державний борг зростає та наблизиться до розміру річного ВВП України
- У 2025 році кредити та міжнародна допомога становитимуть понад 50% ресурсів Державного бюджету і від вчасного надходження цих коштів залежатиме стабільність фінансування видатків
- Розрахунки бюджету базуються на припущеннях, щодо продовження поступового відновлення економіки. Водночас ряд чинників (розширення зони бойових дій, продовження обстрілів та руйнування, відключення електроенергії, брак кадрів, зміни процедури бронювання та продовження мобілізації) можуть мати значний негативний ефект на економіку, що не дозволить забезпечити виконання доходів бюджету
- Бюджет 2025 враховує доходи (140 млрд грн) від підняття ставок податків та зборів (законопроект №11416-д), що стимулюватиме зростання тіньової економіки та створить додатковий тягар на сумлінних платників податків
- Частка ПДФО, яка буде спрямовуватися до місцевих бюджетів визначена на рівні 64%. Додаткові 4 % (12,2 млрд грн) необхідно буде спрямувати на заходи, пов'язані з проходженням опалювального сезону

Дякую!

Контакти:

hoverla@dai.com

[facebook.com/USAIDhoverla](https://www.facebook.com/USAIDhoverla)